

УДК
373.3/5.048:331.

Педагогічні науки

Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В 7-9 КЛАСАХ ГІМНАЗІЙ УКРАЇНИ

**Туташинський Василь
Іванович**, к. пед. наук, завідувач
відділу технологічної освіти,
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Анотація. В статті розкриваються особливості нового змісту базової технологічної освіти, що буде реалізовуватися в 7-9 класах гімназій України. Визначаються цілі і завдання навчального предмета «Технології» в 7-9 класах. Порівнюється зміст початкових модулів, що утворюють структуру модельної навчальної програми.

Ключові слова: зміст навчання, технологічна освіта, модельна програма.

Відповідно до Державного стандарту базової загальної середньої освіти в гімназіях України поступово впроваджується навчальний предмет «Технології» [1], що складає основу базової технологічної освіти. Метою навчального предмета «Технології» в гімназії є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди

засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження. Завданнями навчального предмета в 7-9 класах визначено: - розширення досвіду проєктно-технологічної діяльності та партнерської взаємодії в умовах, що змінюються; - засвоєння способів проєктування, графічної грамоти, умінь виготовляти та оцінювати вироби, раціонально використовувати поширені матеріали 395 природного та штучного походження, безпечно поводитися з ручними, механізованими й автоматизованими засобами праці, застосувати техніку і технології для реалізації проєктів у обраній галузі діяльності; - розвиток творчих здібностей, просторової уяви, технічного, системного, екологічного і критичного мислення, психомоторики, здатності гармонійно поєднувати розумову та фізичну працю; - формування проєктно-технологічної компетентності, відповідального ставлення до результатів праці, вибору професії та свого подальшого життєвого шляху, самозарадності, підприємливості й інноваційності, готовності дбати про добробут, примножувати культурні цінності, оберігати природу та раціонально змінювати довкілля засобами дизайну і технологій.

Мета і завдання навчального предмета «Технології» досягаються з опорою на досвід людства, що знайшов відображення в культурній спадщині українців та одному з найпотужніших пластів цивілізації – виробництві.

Зміст модельної навчальної програми «Технології» проєктується на основі компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів і спрямовується на досягнення очікуваних результатів пізнавальної діяльності учнів і учениць. Проєкт авторської модельної навчальної програми «Технології» має модульну структуру.

Навчальні модулі можуть інтегруватися з іншими освітніми галузями та навчальними предметами (образотворчим мистецтвом, інформатикою, біологією, фізикою, математикою та іншими навчальними предметами).

Під час засвоєння навчального модуля «Проектування» розкривається й розвивається творчий потенціал учнів і учениць у процесі поетапного створення особистісно й соціально значущих виробів. Проектуванню учні й учениці навчатимуться, застосовуючи методи проектування, алгоритми вирішення винахідницьких задач та засвоюючи основи графічної грамоти. Вони вчитимуться вирішувати проблемні завдання, генерувати ідеї та визначати за результатами критичного обговорення образ і конструкцію модельованого 3D об'єкта в поєднанні зі способами його створення. В процесі пізнавальної діяльності створюються можливості для розвитку інтересів і розкриття здібностей учнів у технічній та художній творчості, формування ключових компетентностей та їх проектно-технологічної культури.

Під час технічного і художнього проектування та конструювання розвиваються просторова уява, образне й технічне (понятійно-образно-дійове) мислення учнів і учениць. Вони вчать створювати наочні зображення, ескізи, макети та моделі спроектованих за власним задумом об'єктів і виготовлятимуть їх за розробленою разом з вчителем технологією. Вивчаючи технології, учні засвоюють уміння планувати технологічний процес, застосовувати найпоширеніші засоби праці для виготовлення виробів із природних і конструкційних матеріалів, розширюють уявлення про техніку та техногенне середовище. Учні та учениці засвоюватимуть технології виготовлення виробів найпоширенішими ручними, механізованими та автоматизованими засобами праці з доступних учням для вивчення та обробки матеріалів, здобуватимуть уміння

раціонально використовувати наявні ресурси. Завершується навчальний модуль оцінюванням виробів, презентацією і рекламою проєктів, формуванням умінь самостійно оцінювати якість виробів за визначеними критеріями, здійснювати рефлексію власної діяльності, критично мислити та вирізняти недобросовісну рекламу.

Навчальний модуль «Творче застосування технологій декоративно-ужиткового мистецтва» розширює уявлення учнів про застосування декоративно-ужиткового мистецтва в проєктно-технологічній діяльності, створює можливості для національного й культурного самовираження, розвиває естетичні смаки учнів, формує їх проєктно-технологічну культуру. Зміст навчального модуля «Проєктно-технологічна діяльність і використання техніки у побуті» забезпечує засвоєння вмінь задоволення власних потреб і розв'язування практичних завдань у власному побуті. Навчальний модуль формує вміння удосконалювати власний чи спільний життєвий простір у різних видах побутової діяльності (інтер'єр, одяг, харчування тощо). Учні навчаються розрізняти корисні для здоров'я елементи життєвого простору та раціонально їх використовувати, оцінювати споживчі якості, естетичний вигляд і корисність виробів, правильно зберігати і використовувати продукти харчування, застосовувати основи дизайну, сучасні технології та побутову техніку в повсякденному житті, а також засвоюють навички самообслуговування. Зміст навчального матеріалу може доповнюватися вчителем з урахуванням запропонованих чи обраних учнями чи ученицями об'єктів проєктно-технологічної діяльності.

Проєктно-технологічна діяльність кожної особистості спрямовується на створення власної освітньої траєкторії. У процесі навчальної діяльності учні та учениці збагачують власний досвід техніко-технологічними і проєктними

знаннями й уміннями, у них утворюється комплекс власних суджень, цінностей, ставлень, що поступово формують проектно-технологічну компетентність.

Мета предмета «Технології» та його завдання поряд з формуванням проектно-технологічної компетентності мають бути відображені в модельних навчальних програмах предмета «Технології» й розкривати весь його компетентнісний потенціал. У процесі створення нового навчально-методичного забезпечення навчального предмета «Технології» особлива увага повинна надаватися формуванню особистості з інноваційним типом мислення. Зараз надзвичайно важливо сформувати цінності, необхідні особистості у процесі різних видів проектної та технологічної діяльності, забезпечити формування креативності, підприємливості, вміння розробляти і реалізовувати інноваційні проекти, обирати свою освітню траєкторію та майбутню професію [2].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний стандарт базової загальної середньої освіти. <<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-i-398-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>>
2. Модельна навчальна програма «Технології». 7-9 клас. 2023. С. 30. 3. Туташинський В.І Концептуальні засади професійної орієнтації учнів / Туташинський В.І // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 31 / за ред. проф. М.С.Корця – К. Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 281-286.